

Ce trebuie să cunoașteți referitor la dovada cu înscrisuri:

Proba cu înscrisuri este cea mai uzitată în procesele civile.

✓ Dacă sunteți reclamant și înțelegeți să vă folosiți în dovedirea pretențiilor de proba cu înscrisuri, o dată cu cererea de chemare în judecată trebuie să depuneți copii certificate de pe acele înscrisuri, în atâtea exemplare câte părți sunt în proces, plus un exemplar pentru instanță.

- Legea dă posibilitatea de a depune și numai o parte dintr-un înscris care privește litigiul, însă instanța, dacă consideră necesar, vă poate obliga să depuneți înscrisul în întregime.

- Dacă nu ați atașat, din orice motiv, înscrisurile de care înțelegeți să vă folosiți, la cererea de chemare în judecată trebuie să depuneți aceste copii la prima zi de înfățișare.

✓ În schimb, dacă sunteți pârât, trebuie să alăturați la întâmpinare copiile înscrisurilor cu care înțelegeți să vă apărați împotriva pretențiilor reclamantului, în atâtea exemplare câți reclamanți sunt, plus un exemplar pentru instanță.

Dacă în proces sunt mai mulți reclamanți care și-au ales un singur reprezentant sau unul dintre reclamanți îi reprezintă pe ceilalți se va depune doar o singură copie pentru toți reclamanții.

Atenție!

Dacă proba v-a fost încuviințată după prima zi de înfățișare, iar procesul s-a amânat, trebuie să depuneți copiile certificate de pe înscrisurile respective cu cel puțin 5 zile înainte de termenul de judecată. Dacă nu procedați în acest fel nu mai aveți dreptul să le depuneți și să vă folosiți de acele înscrisuri.

Este important și nu trebuie să uitați să aveți asupra dumneavoastră, în ședință, originalul înscrisului pentru a se putea confrunța cu acesta copia certificată.

Trebuie să țineți seama de această obligație întrucât, în lipsa originalului, instanța nu mai ține seama de înscrisul certificat de pe dosar.

✓ Dacă credeți că vă este mai ușor, puteți să depuneți înscrisul la grefa instanței. Dacă originalul înscrisului îl depuneți chiar la dosar, trebuie să știți că nu-l mai puteți retrage decât dacă lăsați copie legalizată în locul acestuia.

În momentul în care v-ați hotărât să depuneți un înscris să vă gândiți bine întrucât acesta nu mai poate fi retras fără învoirea părții adverse.

Este posibil ca înscrisul de care înțelegeți să vă folosiți să nu-l aveți în posesie.

Astfel, dacă partea adversă deține un înscris care privește litigiul și doriți să-l depună, instanța poate dispune înfățișarea lui.

✓ Legea stabilește când instanța este obligată să dispună înfățișarea înscrisului și când va trebui să respingă o astfel de cerere, în întregime sau în parte.

Astfel, în prima situație, dacă înscrisul este comun, dacă partea adversă s-a referit în proces la acest înscris și, potrivit legii, partea adversă este obligată să înfățișeze acel înscris, instanța este obligată să dispună înfățișarea înscrisului.

În schimb, dacă cuprinsul înscrisului privește chestiuni cu totul personale, înfățișarea înscrisului ar încălca îndatorirea de a păstra secretul sau înfățișarea înscrisului ar atrage urmărirea penală împotriva părții sau a unei alte persoane, ori ar expune-o disprețului public instanța trebuie să respingă cererea de înfățișare a înscrisului.

✓ Dacă partea adversă a fost obligată să prezinte înscrisul și aceasta refuză să îl înfățișeze ori să răspundă la întrebări în legătură cu deținerea și existența înscrisului instanța va putea socoti dovedite pretențiile părții care a cerut înfățișarea, cu privire la cuprinsul aceluia înscris.

Aceeași consecință juridică se produce și în cazul în care partea căreia i s-a cerut să prezinte înscrisul l-a distrus sau l-a ascuns.

Ce se întâmplă dacă înscrisul se găsește în păstrarea unei autorități sau a altei persoane care nu participă la proces?

Și în această situație, instanța poate dispune aducerea lui într-un anumit termen.

Cel care deține înscrisul poate refuza aducerea înscrisului în instanță, iar instanța nu o poate obliga în cazurile arătate mai sus.

- Legea a avut grijă să despăgubească persoana care face efortul să aducă înscrisul în instanță. Astfel, legea spune că aducerea înscrisului se face pe cheltuiala părții care a cerut această dovadă, suma de plată fiind stabilită de instanță prin încheiere irevocabilă.

- Vă facem cunoscut că legea sancționează cu amendă judiciară neprezentarea înscrisului de către cel care îl obține la termenul fixat în acest scop. Acesta poate fi obligat pe lângă amendă și la despăgubiri pentru paguba cauzată prin amânare.

✓ O altă ipoteză despre care nu s-a vorbit până în acest moment este cea în care *înfățișarea înscrisului nu este posibilă din cauza faptului că este necesară funcționării acelei instituții.*

Ca să înțelegeți mai bine, vă oferim unele exemple: registrele autorităților, cărți funciare, planuri, înscrisuri originale depuse la alte instanțe sau la notarii publici.

Cercetarea acestor înscrisuri se poate face la locul unde acestea se găsesc de către unul dintre judecătorii care formează completul de judecători, cu citarea părților.

Dacă respectiva instituție care posedă înscrisul necesar soluționării cauzei se află în altă localitate, se poate proceda la ajutorul instanței din acea localitate prin procedura numită *comisie rogatorie*.

Ce se întâmplă în cazul în care actul este depus după închiderea dezbaterilor?

Este posibil ca instanța să amâne pronunțarea pentru că are nevoie de timp pentru a delibera sau amână pronunțarea

pentru că una dintre părți o cere pentru a depune concluzii scrise.

Vă atragem atenția să depuneți toate înscrisurile înainte de închiderea dezbatelor și rămânerea cauzei în pronunțare întrucât după acest moment instanța nu mai poate să ia în considerare actele dispuse o dată cu concluziile scrise.

Vă întrebați de ce ? justificarea este cât se poate de logică: înscrisurile respective nu au fost văzute de partea adversă și nu și-au putut formula apărări cu privire la ele, așa cum cere legea.

Ce se întâmplă în cazul în care înscrisul depus de una dintre părți este contestat de partea adversă ori dacă există îndoieli asupra autenticității înscrisului?

✓ Legea reglementează procedura verificării de scripte în cazul în care una dintre părți declară că nu recunoaște fie scrisul, fie semnătura de pe înscris. În acest caz, instanța apelează la procedura verificării de scripte.

✓ Tot în acest sens procedează instanța atunci când moștenitorii sau urmașii în drepturi ai aceluia de la care se pretinde a fi înscrisul declară că nu cunosc scrisul și semnătura acestuia.

✓ Dacă una dintre părțile litigiului susține că este fals un act autentic sau un act scris de mână și semnat, instanța ia act de declarația părții care defăimează înscrisul că se înscrie în fals și recurge la aplicarea dispozițiilor referitoare la procedura înscrierii în fals. Acesta este debutul procedurii falsului întrucât cercetarea și stabilirea falsului se fac de către organele de urmărire și judecată penală.

Instanța civilă cercetează falsul, prin orice mijloace de probă dacă nu este caz de judecată penală sau dacă acțiunea penală s-a stins ori s-a prescris.